

Agrupació Fotogràfica de Catalunya

Carrer Duc de la Victòria, 14, pral.

BARCELONA

Any IX - Núm. 98

Desembre 1933

No es permet reproduir o traduir cap treball publicat en aquest Butlletí sense esmentar
el seu origen i el nom del seu autor

Josep Ortiz Echagüe

Hi han articles i comentaris el títol dels quals, per si sol, ho expressa tot, fent gairebé sobrar tot el demés. Heus ací un dels tals, perquè, quin és l'aficionat que sentint el nom de Josep Ortiz Echagüe, no estigui assabentat de tot ço que expressa, que no sàpiguí l'estol d'èxits que amb ell van aparellats i les innombrables i magnífiques obres que marquen el seu pas, segur i constant, vers la perfecció?

Però pot ésser que molts no estiguin al corrent de la modèstia i delicadesa que aquest autor, basc de naixement, té. Nosaltres pensàrem traçar en aquestes ratlles un esquema del que la seva vida artística ha estat, i per això li havíem fet demanar algunes dades sobre la seva iniciació; però, sospitant del que es tractava, no hi va haver manera de treure-li res. Naturalment que podíem adreçar-nos als amics de la Societat Fotogràfica de Madrid, però hi mancava el temps perquè aquestes notes poguessin sortir en el present número.

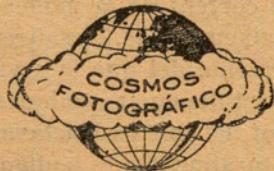
En aquest aspecte sols direm que en la darrera exposició celebrada per Ortiz Echagüe al Cercle de Belles Arts de Madrid, on figuraven prop de 300 obres, n'hi havien que tenien més de 30 anys de fetes. Imagineu-vos, doncs, una vida dedicada a l'art fotogràfic, aprofitant, això sí, les estones lliures, car Josep Ortiz Echagüe és home ocupadíssim, enginyer, i tota la seva admirable tasca la fa fent-se escàpol de les seves ocupacions, quan aquestes li permeten.

De la seva delicadesa serà suficient fer-vos conèixer el següent detall: Quan li varen demanar les obres per a ésser exposades, que dit sigui de pas, ho ha fet amb una voluntat que mai no li agraïrem prou, car ha hagut de combinar dates i fer modificacions per a poder intercalar la quinzena nostra, no volia de cap manera marxar de Barcelona, on havia vingut cerent fer quelques tipus de la nostra terra, sense deixar muntat el Saló, car creia que el seu deure era fer-ho, a fi d'evitar-nos aquesta molèstia.

Tot això és suficient per a jutjar la bonhomia i excellent caràcter d'aquest artista. De la seva actuació, caldrà que us en fem esment? Com a detall curiós i molt expressiu per cert, us direm que el Photograms of the Year, l'admirable àlbum anglès, ha portat cada any, des de la seva publicació, una obra d'Ortiz Echagüe; que a tot arreu on envia obres li son acceptades sense discussió i que darrerament, l'any 1931, guanyà el Campionat Mundial a Londres amb la seva obra "El somni de ma filla" en competència amb les millors firmes mundials, havent guanyat el tercer lloc el nostre company J. Pla. Fóra tasca feixuga fer tota la relació dels seus triomfs, però si haveu visitat la darrera exposició que a casa nostra ha tingut lloc, comprendreu millor la impossibilitat en què ens trobem de fer-vos-en relació.

RAFAEL M.ª MARTINEZ ROGER

Fundada l'any 1902

FERNANDEZ, S. A.

Rambla de Canaletes, 1

Material Complet
per a la Fotografia

Es recomana a tots els aficionats

Els tipos i trajos d'Espanya d'Ortiz Echagüe

Setanta són les obres que Ortiz Echagüe ha exhibit al nostre estatge en les postrimeries del passat novembre i totes elles tenen un valor extraordinari pel seu interès documental, constituint la majoria d'elles uns vertaders encerts pel que a la composició i tècnica—com domina el Fresson aquest mestre!—es refereix.

Però hi han quelques entre elles que tenen endemés l'encís de les coses sentides, d'allò que ha estat produït amb la cura i amb l'amor que un esperit artista solament pot concebre.

La característica d'Ortiz Echagüe és l'energia, però no una energia brutal de línia tallada i de duresa incipient, sinó la d'un temperament que sap el que vol expressar i ho fa amb una difícil simplicitat, plena d'un vigor expressiu que frapa de bell antuvi. Sembla que s'aboqui en les seves obres tota la característica racial del temperament basc, seguretat traduïda en ferma, fògositat palesada per l'extraordinari vigor dels seus primers termes. Tot això adonat pel gust exquisit i el *savoir faire* característic d'aquest artista.

Hi cap més expressió ni res més encisador que el seu quadre "Ternura"? La unció amb què l'avi abraça el nét, el rostre d'aquest, l'ambient total de la composició, no són tots elements d'un quadre complet en el més ample sentit del mot? I la joia i orgull a un temps que es reflecten en el rostre de la mare, en "Madre", de Lagartera? Què li manca al "Tío Choto" per a ésser un magnífic retrat? La mà del mestre s'observa a tot arreu en aquest tipus castellà. El tallat, la col·locació, la contraposició dels tons són encertadíssimes. I la poemàtica concepció "El idolillo", tan expressiva i tan convincent? "Oració", una altra obra excellent, magnífic retaule de Castella, "Tapadas de Verger" de gama avellutada, on el domini del procediment queda palesat de faisó innegable. "Aguadoras", obra que demana el color, tan pictòrica resulta la seva concepció. Cap millor repartiment de les figures, una naturalitat més gran i un ambient millor observat en el que hom pot percebre en "Procesión", d'Eivissa? "Lino de duelo" y "Romero vasco", dues notes del país basc, vigoroses i frapants a no poder ésser-ho més. "Coloquio en el Albaicín", nostàlgic record dels

costums granadins. I es pot demanar una visió més valenta i original ni una composició més bonica que la que ens manifesta Niños cantadores de las descalzas"? Aquella segona figura, servint de marc a la primera, que destaca així dues vegades: pel relleu que l'altra li dóna i per la intensitat amb què són tractats tots els seus detalls.

D'Ortiz Echagüe coneixiem obres diverses, vistes ací i allà, però no havíem tingut mai ocasió de veure una col·lecció com la que ara ens ha exhibit. El que aquelles ens havien deixat entreveure, aquesta ens ha confirmat plenament i encara les ha sobrepujat, a saber que ara com ara, és l'Ortiz Echagüe, a Espanya, el mestre inigualable, el camí del qual, pel que es refereix a la seva tècnica i a la seva manera de compondre els assumptes que idea, havem tots de seguir.

R. M.

No hi manqueu

Socis de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya. Estimats companys: No manqueu a l'Assemblea General ordinària que tindrà lloc el dissabte, dia 13 de gener 1934, a les deu de la nit, de primera convocatòria, i a dos quarts d'onze de segona.

La nostra entitat ha arribat a un punt en el qual es fa imprescindible el control del major nombre d'associats en aquesta reunió anual. Penseu que l'activitat contínua, en la qual les darreres organitzacions portades a terme han abocat la nostra Agrupació, exigeix del Consell Directiu unes continuades resolucions de casos nous i imprevistos, l'esperit de les quals necessita l'aprovació de l'Assemblea. Hi ha, a més, una proposició de modificació del Reglament interior, molt interessant, i altres projectes que el C. D. estima necessari sotmetre a l'Assemblea. Per al bé de la nostra entitat, per la tasca cultural d'aquesta i per Catalunya Fotogràfica, no hi manqueu.

Es repartiran convocatòries a domicili.

EL CONSELL DIRECTIU

Noticiari

Moviment de socis en el passat mes. — En el passat mes de novembre ingressaren com a socis de la nostra Entitat els següents senyors: Jaume Comas Vicens, Manuel Blanch González, Joan Andreu Prat, Jaume Montfort Canela, Isaac Galan, Albert Codina, Antoni Vilas Llucià, Emili Castella Vidal, Domènec Gálvez Cantes, tani Vilas Llucià, Francesc Mañé Romià, Angel Badia Lloret, Manuel Goicochea Martí, Na Júlia Pagan, Juli Izquierdo Molús, Diògenes Pagès Taberner, Josep Basteil, Federic Pagès, Adolf Fournier Cuadros, Josep Clotet Franquesa i Josep Maria Vila Sonet. Endemés l'alta d'En Lluís Vilaró, de Sabadell, com a corresponsal. La nostra més coral benvinguda a tots els nous companys.

Baixa: En Joaquim Serra, de Sabadell, soci-corresponsal (voluntària).

Projeccions. — El 24 del passat novembre tingué lloc una projecció a càrrec del company En Joan Fontanillas, que, malgrat les circumstàncies anormals per què travessa la nostra ciutat, degudes a la vaga de tramvies i el malestar que el període post-electoral va deixar, es va veure molt concorreguda, havent tingut ocasió de veure els assistents una collecció de clixés força bonics i ben reeixits.

El proper divendres, dia 15 del corrent, a un quart d'onze de la vetlla, el consoci En Joan Xicart donarà una projecció que pel seu interès documental i la vàlua del seu autor promet veure's concorreguda. Es tracta d'una collecció de diapositius, sota l'expressiu títol de "Voltant França".

Cursos. — Durant el darrer mes tingueren lloc al nostre estatge els cursos de Fotografia Elemental a càrrec del nostre company En Rafael Maria Martínez, i diapositives per En Salvador Baguñà, essent en gran nombre els consocis que s'aprofitaren d'aquests ensenyaments. En el present més tindrà lloc el de Bromoli, a càrrec del consoci En Claudi Carbonell, fixant-se en la tauleta d'avisos del nostre estatge el dia exacte en que començaran.

Llorejats. — En el concurs de fotografies, organitzat per l'Ateneu Obrer Martinenc, han estat premiats els següents senyors: Rossend Martín, Josep Escayola, Josep Pascual, Manuel Closa, Francesc Estrany, Francesc de P. Pontí i Joaquim Gasca; la majoria d'ells amb els primers premis. No cal dir com felicitem aquests amics que tan alt saben posar el nom de la nostra Entitat.

Publicacions rebudes. — Recordem als consocis que continuen rebent-se i que estan a llur disposició sobre la taula de lectura del vestibul les següents revistes: "Revue Française de Photographie", "American Photograph", "Die Galerie", "Il Corriere Fotografico", "El Progreso Fotográfico", l'"Art de la Llum", el "Butlletí de l'Agrupació Fotogràfica d'Igualada", la revista "Radium", la "Perutz", la "Photo de Guilleminot", el "Butlletí de la Secció Fotogràfica del C. E. de Catalunya" i altres molts butlletins de societats excursionistes i similars. També figuren en la nostra biblioteca a la disposició dels senyors socis, endemés del llibre de text l'"Anuari Amèrica", un altre de francès d'art Fotogràfic, "Tipus i trajos d'Espanya", d'Ortiz Echagüe, etc., els quals poden ésser examinats tots els dies, de les set a les nou de la vetlla.

Exposició. — El Centre Excursionista de Gràcia celebrà el passat novembre una exposició de fotografies dels seus associats. Ens agradaren molt un paisatge d'Alfons Piqué; "Marina", de R. Soler; "Barques", d'A. Avilés; paisatge, d'A. Mateu, i "Camí amb arbres", de R. González.

Notes tècniques. — Hem rebut d'En Lluís Massó, representant de la casa Ilford, unes mostres de papers Intona i Selo i uns fullets, on es detallen la majoria dels productes de dita casa, els quals varen ésser repartits entre els socis assistents als cursos de la nostra Entitat. Per al que al paper Selo es refereix es tracta d'un gaslight de bastant latitud, molt a propòsit per a obtenir còpies per contacte amb tota la delicada gama, pròpia d'aquesta mena de papers.

De la casa Eduard Grüner vàrem rebre diferents mostres de papers Mimosa, dels quals els tipus bromosa i ortotyp, normals, es presten perfectament per a l'ampliació, essent el primer un paper bromur de gama suau i l'ortotyp un cloro-bromur bastant ràpid i de bones valoracions.

Errada important. — En el quart paràgraf de la regla tercera de les Bases per al X Concurs Anual, publicades en el número passat, diu Categoria d'Honor per segona vegada, essent així que hauria de dir Categoria segona. Suposem que el bon criteri dels nostres amics haurà rectificat *in menti* dita errada.

Ofertes. — Ganga: Reflex 6 1/2×9 cms. amb objectiu Zeiss Tessar 1:4'5 de 13'5 cms. focus. Preu 350 pessetes. Raó al conserge.

«Oración» (Segovia)
J. Ortiz Echagüe

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA
DE CATALUNYA

«El Tio Choto» (Segovia)
J. Ortiz Echagüe

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA
DE CATALUNYA

«Lagarterana» (Toledo)
J. Ortiz Echagüe

«Procesión (Ibiza)
J. Ortiz Echagüe

Aparell 9×12 cms. objectiu Xenar Schneider f. 1:4'5 de 15 centímetres de focus doble tiratge, obturador Campur, sis xassissos. Preu pessetes 150. Estat nou. — Raó conserge.

Necrològica. — El passat mes d'octubre ocorregué a Morlaix (França) on s'havia retirat, el traspàs del que fou eminent artista, mestre i precursor de l'art fotogràfic, el comandant Puyo.

Per mitjà de la premsa, en conferències i llibres, tota la seva vida és una contínua tasca en pro de la cultura fotogràfica.

Descansi en pau aquest artista admirable, al qual tant devem els aficionats d'avui dia.

Comissió de Concursos i Exposicions

Propers Salons:

X Saló Internacional de Madrid:

Termini d'admissió a la l'Agrupació: 2 desembre 1933.

Drets i despeses: pessetes 8'50.

Mides màximes: 44×49 centímetres.

II Saló de Fotografia Artística de Màlaga:

Termini d'admissió a l'Agrupació: 9 desembre 1933.

Drets i despeses: pessetes 6.

Mides màximes: 44×49 centímetres.

El més bonic de la fotografia és sense dubte el positivar en procediments pigmentaris, essent l'únic molest la preparació preliminar d'aquests. Doncs bé, si voleu estalviar-vos les molesties que comporta el fer contratipus i negatius grans en el tiratge de Fressons o de Carbons, la casa

BOADA I CAMPAÑA

Tallers, 17

vos ofereix la seva secció de treballs artístics, única especialitzada en ampliacions amb trama, flou, etc., per a concursos o exposicions, contratipus, negatius grans, ampliacions en paper Bromoli, rebaixades i curtidres i a punt d'entintar, Retoc de negatives, enganxaments de còpies per àlbums. reproduccions etc.

Gran Stok de plaques pancromatiques, material per a retoc, paper Bromoli, pel·lícula de grà fi per Leica i tamanyes petits, Tramas de totes mides, fotomètres, etc.

Continuament ocasions en aparells i materials.

Preus aventajosos pels socis de la agrupació.

Index de matèries

	Pàgs.
A	
Agrupació Fotogràfica d'Igualada, IV Concurs Anyal	98
Al marge del X ^e Aniversari. "In memoriam", per Rafael Maria Martínez	95
Assemblea General de socis (L')	19
Autocar (Nostres sortides en), per Rafael Maria Martínez.	82
B	
Bases del X ^e Concurs Anyal	155
Bases del Saló de Primavera	72
Bases del II Saló Internacional d'Art Fotogràfic	121
C	
Comissió de Concursos i Exposicions.	
14, 30, 76, 88, 109, 122, 136, 148 i 167	
Comissió de Laboratori	14, 31
Concurs Anyal (IX)	21
Correspondència dels termòmetres Contigrade i Fahrenteit.	119
D	
D'altra època, per A. Borrell Vidal	93
Davant l'assumpte: La Fotografia de flors, per H. Cuisinier.	123
L'aigua en moviment, per Carles Maria de Quintana	140
De cara endavant, per Claudi Carbonell	90
Demandes	88, 109, 122
Diafragmar (El vici de), per A. Campaña	58
E	
Els primers deu anys de vida, per Joan Roca	89
En té la culpa l'hipo?, per Antoni Campaña	49
Escenaris (La Fotografia d'), per Trikin-Yueill	80
Exposició de la Societat d'Atracció de Forasters (L')	71
F	
Formulari:	
Revelador per a pel·lícules i film-packs ultra-ràpids	146
Viratge al seleni per a papers al bromur	147

Fotografia: .

Art mecànic? Art de l'esperit?, per O. Rafart Mari	105
---	-----

H

Hauriem de commemorar-les, per Carles Maria de Quintana.	77
--	----

J

Ja fa més de cent anys, per Carles Maria de Quintana.	35
---	----

K

Keighley (Alexandre), Un gran artista	142
---	-----

L

La Fotografia artística a Catalunya, per Rafael M. ^a Martínez.	116
La Fotografia i l'Art, per Carles Soldevila	96
L'aigua en la Fotografia, per J. G. F. Druce	113
La meva màquina, per Antoni Campaña	106
Llista dels senyors socis de les categories d'honor i primera.	23
Lluna (Les fotografies a la llum de la), per Carles M. ^a de Quintana	96

M

Marc molt pràctic per a les fotografies (Un), per Carles Ma- ria de Quintana	42
Millorament dels negatius, per Rafael Maria Martínez.	127

N

Necrològica	48 i 167
Niepce, inventor de la Fotografia, per Leo Yecam.	103
Nota del Consell Directiu	79
Noticiari	12, 30, 50, 63, 74, 85, 107, 120, 136, 148, 160 i 165

O

Objectius hiper-lluminosos i l'aficionat (Els), per R. W. Tuinzing	62
Ofertes.	15, 31, 52, 75 i 166
Optica fotogràfica (L'), per Salvador Lluch	10, 100
Ortiz Echagüe (Josep), per Rafael Maria Martínez	161
Ortiz Echagüe (J.). Els tipus i trajes d'Espanya	163

P

Positius estereoscòpics. La mecànica del tiratge, per J. Lan- glade	3, 25, 37
--	-----------

R

Revelador al Glicin-Metol, per Rafael Maria Martínez	7 -
Revelador (Sobre els components del), per Rafael M. ^a Martínez	53 -

S

Saló Internacional de Barcelona (El), pel C. Directiu.	111, 137, 149
Solubilitat d'algunes substàncies	118 -

V

Viratge al monosulfur (La uniformitat del to en el), per Henry W. Bennett.	65 -
--	------

Index de gravats

ABAD, Fermí	
Port de Barcelona	128-129
ASSISTENTS a l'acte de la inauguració del IX Concurs Anual	
	24-25
AZNAR, Enric	
Reflexes.	90-91
BAIRSTOW, Herbert	
L'exprés Dieppe-Paris	8-9
BENKOW, M.	
Study	154-155
CAMPANA, Antoni	
Afició	70-71
Des del cim.	58-59
Parada	142-143
CARBONELL, Claudi	
Ria gallega	116-117
CIRCUIT de les Guílleries (Primera sortida en autocar).	
tocar)	82-83 82-83
CORBELLÀ, Lluís	
De la col·lecció premiada amb medalla d'argent.	58-59
ESCAIOLA, Josep	
Xarxes	128-129
FORCADA, Salvador	
Vilanova de Sau	82-83

FOSCH, Francesc	
Paisatge	24-25
Paisatge	106-107
GASCA, Joaquim	
Tot rentant	58-59
GODO, Ramon	
Fulles seques	70-71
Remoreig	142-143
GUILERA, Josep	
De la collecció premiada amb medalla de bronze.	
	106-107
IDEMA, K. R.	
Natura morta	82-83
LLADO, Josep Maria	
Del lema "Lales"	42-43
MARIMON, JOSEP	
Fruita	70-71
MARTIN, Rossend	
Repòs	142-143
MARTINEZ, Rafael Maria	
Saba nova	154-155
Sota el sol del migdia	24-25
MESTRES, Joan	
Paisatge	98-99
MIRO, Francesc	
Ramat	98-99
MISSONE, Lleonard	
Au pays du vent	154-155
OLIVER, Bonaventura	
Dia gris	128-129
Marina	70-71
ORTIZ, Echagüe, J.	
El tío Croto (Segovia)	166-167
Lagarterana (Toledo)	166-167
Oración (Segovia)	166-167
Procesión (Ibiza)	166-167
PARDOS, Adrià	
Sant Marçal	24-25

PASCUAL, Josep	
Del lema "Tintes"	42-43
PLA, Joaquim	
De mon jordi	116-117
El carro de la faràndula	42-43
PONTI, Francesc de P.	
Mati de diumenge	42-43
Paisatge de Castella	142-143
PORQUERAS, Joan	
Enquitrenadors	128-129
QUINTANA, Carles Maria	
Carretera de Lloret	116-117
ROCA, Jaume	
Qui no vulgui pols...	98-99
Reflexes	58-59
Tema d'estiu	116-117
SMITH, Robert	
Retrat	8-9
SOUGEZ, Emmanuel	
Satin et plumes	154-155
SPETIGHT, R. N.	
Les captives	8-9
TARRAGO, Xavier	
De la collecció premiada amb medalla de bronze.	98-99
VAN Dalsun, A. P. W,	
El pont blanc	82-83
VICENS, Josep	
De la collecció premiada amb medalla de bronze.	90-91
WIUDING, Dorothy	
Retrat	8-9

Wellington S. C. P. les millors
plaques per a
diapositives

De tots els vostres clixés podreu
obtindren còpies
PERFECTES usant

PAPER

*Cinc gradacions diferents perme-
ten positivar, de manera senzilla,
els vostres negatius. * Tota la bellesa
que podeu demanar a una còpia
la trobareu en el **Paper SELO**.*

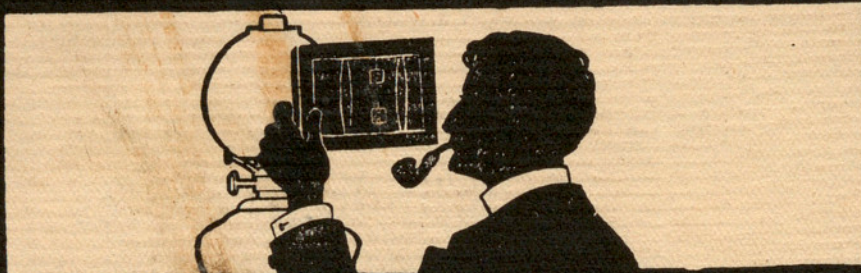
• • •

Representant General dels PRODUCTES ILFORD:

LLUIS MASSÓ

Aribau, 173

BARCELONA

Con luz Artificial

Para obtener positivas llenas de vida,
con negros puros, delicada gradación
y blancos tersos y limpios, emplee
usted papel

VELOX

REGULAR:

(Para negativas grises.)

Carbón (mate).

Velours (semi-mate).

Brillante (brillante.)

ESPECIAL:

(Para negativas normales.)

Portrait (mate).

Velours (semi-mate).

Brillante (brillante.)

KODAK, S. A. - MADRID: Puerta del Sol. 4.